

INLEIDING

Het NIVEL registreert gegevens over diverse groepen beroepsbeoefenaren binnen de gezondheidszorg waaronder die van ergotherapeuten. Het registratieproject ergotherapeuten wordt gefinancierd door de Nederlandse Vereniging voor Ergotherapie (NVE) en is eind 1995 van start gegaan met de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst tussen de NVE en het NIVEL. Sindsdien houdt het NIVEL een tweetal registraties bij: de registraties van werkzame en pas afgestudeerde ergotherapeuten.

1. WERKZAME ERGOTHERAPEUTEN

Aantal werkzame personen

Op 1 januari 2006 telt Nederland 3.108 werkzame ergotherapeuten (tabel 1). Ten opzichte van de vorige peiling in 2004 is hun aantal met 268 toegenomen, oftewel een toename van 9%. Het aantal werkzame ergotherapeuten heeft de afgelopen 10 jaar een sterke groei doorgemaakt: 88%. Van de werkzame ergotherapeuten is circa 94% vrouw.

Tabel 1: *Aantal werkzame ergotherapeuten naar geslacht, op 1 januari¹*

	1996	1998	2000	2002	2004	2006
Mannen	150	143	170	198	205	202
Vrouwen	1.500	1.707	1.845	2.337	2.635	2.906
Totaal	1.650	1.850	2.015	2.535	2.840	3.108

¹ De aantallen werkzamen zijn gebaseerd op gegevens uit de NIVEL-registratie van ergotherapeuten, waarbij via extrapolatie rekening is gehouden met de non-respons.

In- en uitstroom

De groei van het aantal werkzame ergotherapeuten is het resultaat van in- en uitstroom. In de periode 2004-2006 (periode tussen twee peilingen) zijn in totaal 531 ergotherapeuten met de werkzaamheden binnen de ergotherapie gestart. Deze groep bestaat voor het merendeel (73%) uit ergotherapeuten die recent zijn afgestudeerd. In dezelfde periode hebben 263 ergotherapeuten hun werkzaamheden tijdelijk of definitief neergelegd. 18% van de ergotherapeuten is niet meer werkzaam vanwege afgenomen motivatie. Daarnaast zijn gezinsomstandigheden (14%), het niet kunnen vinden van een baan (10%) en het volgen van een studie (8%) de meest voorkomende redenen om te stoppen.

Leeftijd

De beroepsgroep ergotherapeuten wordt gekenmerkt door een relatief jonge leeftijdsopbouw (tabel 2). De gemiddelde leeftijd van ergotherapeuten is 35 jaar. Bijna 40% is jonger dan 30 jaar. Van alle ergotherapeuten is 30% voor 1990 afgestudeerd, 34% tussen 1990 en 2000, en de overige 36% na het jaar 2000.

Tabel 2: *Leeftijdsopbouw werkzame ergotherapeuten naar geslacht, op 1 januari 2006*

	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 25	7	3,5%	384	13,2%	391	12,6%
25-29	47	23,3%	794	27,3%	840	27,0%
30-34	28	13,9%	476	16,4%	505	16,2%
35-39	27	13,4%	371	12,8%	398	12,8%
40-44	29	14,4%	338	11,6%	367	11,8%
45-49	19	9,4%	214	7,4%	233	7,5%
50-54	34	16,8%	205	7,1%	239	7,7%
55-59	11	5,4%	110	3,8%	121	3,9%
>= 60	-	-	14	0,5%	14	0,5%
Totaal	202	100,0%	2.906	100,0%	3.108	100,0%

Werkveld

Van de werkzame ergotherapeuten heeft circa 13% twee of meer werkplekken binnen de ergotherapie. Zij werken bijvoorbeeld in een verpleeg- of verzorgingshuis én in een ziekenhuis. Uit tabel 3 blijkt dat als alleen naar het 'hoofdwerkveld' (werkveld waar de meeste uren worden gewerkt) gekeken wordt, driekwart van de ergotherapeuten intramuraal werkzaam is. Zij werken met name in verpleeg- en verzorgingshuizen (32%) en revalidatiecentra (21%). Het aandeel vrijegevestigden neemt nog steeds toe en bedraagt 5,2% in 2006.

Tabel 3: *Relatieve verdeling van het aantal werkzame ergotherapeuten naar 'hoofdwerkveld', op 1 januari*

	2002	2004	2006
Intramuraal	77,5%	75,6%	75,7%
-verpleeghuis/verzorgingshuis	32,1%	30,5%	31,9%
-revalidatiecentrum	22,7%	21,5%	21,0%
-ziekenhuis ¹	13,5%	14,0%	13,0%
-psychiatrische instelling	3,8%	3,6%	3,3%
-inst. verstand. handicaptien	2,6%	2,8%	2,8%
-inst. visueel handicaptien	2,9%	3,2%	3,6%
Extramuraal	13,7%	15,7%	15,5%
-vrijgevestigd	3,3%	3,7%	5,2%
-dagverblijf/activiteitencentrum	0,7%	1,0%	0,9%
-overig (thuiszorg, WVG, GGD, RIO etc.)	9,7%	11,0%	9,4%
Onderwijs	4,3%	4,6%	4,5%
-scholen (speciaal onderwijs)	2,3%	2,6%	2,8%
-docent opleiding	2,0%	2,0%	1,7%
Overig	4,5%	4,2%	4,2%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

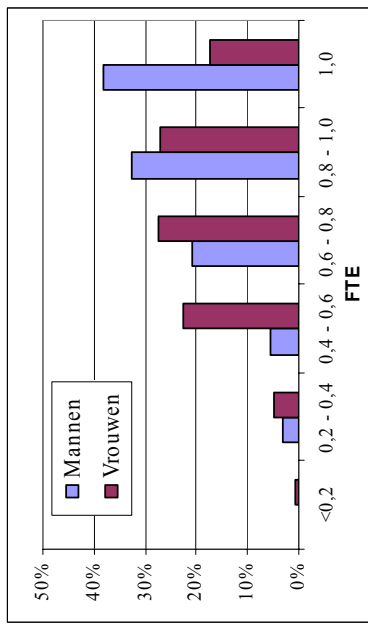
¹ Van de ergotherapeuten die hun 'hoofdwerkveld' binnen de intramurale sector hebben, besteedt een deel ook tijd aan enkelvoudige extramurale ergotherapie (EEE); zowel in 2004 als in 2006 gaat het om ca. 33%.

² Incl. psychiatrische afdeling in algemene en academische ziekenhuizen.

Omvang werkzaamheden

Het overgrote deel (82%) van de ergotherapeuten werkt parttime (figuur 2). Gemiddeld werkt een ergotherapeut 0,74 fte. Maken we onderscheid naar geslacht dan blijkt dat vrouwelijke ergotherapeuten (0,73 fte) gemiddeld een kortere werkweek hebben dan hun mannelijke collega's (0,86 fte).

Figuur 2: *Relatieve verdeling van omvang van de werkweek in fte naar geslacht, op 1 januari 2006*

¹ Verondersteld wordt dat 1 fte gelijk is aan 36 uur.

Een ergotherapeut besteedt gemiddeld 55% van de werktijd aan contact met cliënten, 33% aan overige cliëntgebonden activiteiten en 12% aan andere zaken. Wel verschilt de verdeling van deze activiteiten tussen de werkvelden (tabel 4).

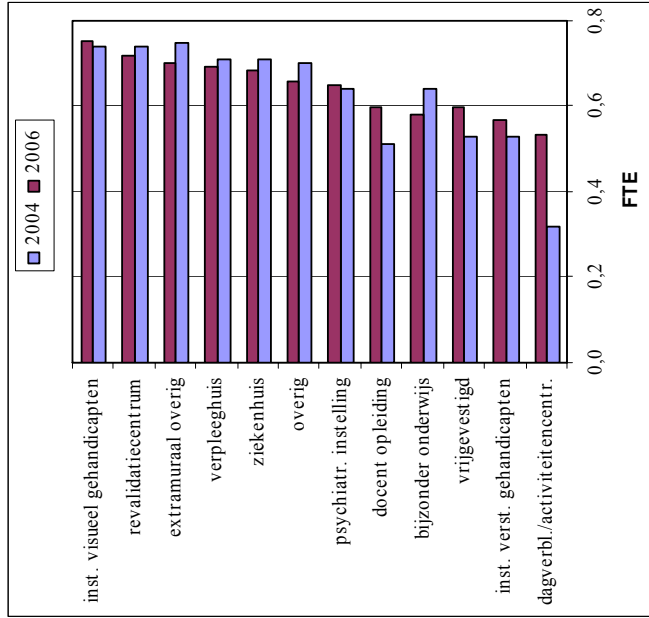
Tabel 4: *Relatieve verdeling van de activiteiten van werkzame ergotherapeuten naar 'hoofdwerkveld', op 1 januari 2006*

	Contact-tijd	Cliëntgebonden tijd	Overig	Totaal
Intramuraal	57,6%	31,1%	11,3%	100,0%
Extramuraal	44,8%	42,2%	13,0%	100,0%
Onderwijs ¹	57,7%	33,1%	9,3%	100,0%
Overig	46,6%	40,7%	12,8%	100,0%
Totaal	55,0%	33,4%	11,6%	100,0%

¹ Onderwijs betreft in dit geval alleen speciaal onderwijs.

Als onderscheid wordt gemaakt naar werkveld, dan blijkt dat er in de omvang van de gemiddelde werkweek aanzienlijke verschillen bestaan (figuur 3). De ergotherapeuten in instellingen voor visueel handicaptien werken per week gemiddeld het meeste (0,75 fte) en ergotherapeuten in dagverblijven of activiteitscentra gemiddeld het minste aantal uren (0,53 fte).

Figuur 3: Verdeling gemiddeld aantal fte naar werkveld, op 1 januari

Enkelvoudige extramurale ergotherapie (EEE)

Op basis van de ingevulde enquêtes blijken er 787 ergotherapeuten te zijn die aan enkelvoudige extramurale ergotherapie (EEE) doen. Als rekening wordt gehouden met de non-respons, dan zijn er naar schatting 1.288 ergotherapeuten die aan EEE doen. Zij besteden gemiddeld per week 8,1 uur aan EEE.

Arbeidsplaatsen

Van de Nederlandse ergotherapeuten heeft 13% twee of meer werkplekken. Het totaal aantal werkplekken binnen de ergotherapie in Nederland bedraagt naar schatting 3.529 (in 2004: 3.290). Het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen (fte's) bedraagt 2.297 (tabel 5).

Toekomst

Ergotherapeuten willen gemiddeld tot hun 58ste blijven werken. Mannen geven hierbij een gemiddeld een jaar langer te willen blijven werken dan hun vrouwelijke collega's. Van alle ergotherapeuten heeft 6% plannen om tijdelijk of definitief te stoppen met werken. Degenen die tijdelijk willen stoppen met werken doen dit voornamelijk om hun gezinssituatie, terwijl degenen die definitief willen stoppen pensioen of VUT als reden opgeven.

Tabel 5: Verdeling van het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen (fte's) naar werkveld, op 1 januari 2006¹

	abs	%
Intramuraal		
-verpleeghuis/verzorgingshuis	706	30,7%
-revalidatiecentrum	484	21,1%
-ziekenhuis	301	13,1%
-psychiatrische instelling	73	3,2%
-instel. verstand. gehandicapten	58	2,5%
-instel. visueel gehandicapten	91	4,0%
Extramuraal		
-vrijgevestigd	133	5,8%
-dagverblijf/activiteitencentrum	17	0,8%
-overig (thuiszorg, WVG, GGD, RIO etc.)	224	9,8%
Onderwijs		
-scholen (speciaal onderwijs)	66	2,9%
-docent opleiding	45	2,0%
Overig	99	4,3%
Totaal	2.297	100,0%

¹ Via extrapolatie is rekening gehouden met non-respons.

2. PAS AFGESTUDEERDE ERGOTHERAPEUTEN

Werkzaamheden

Naar schatting 61% van de circa 667 in 2004 of 2005 afgestudeerde ergotherapeuten is op 1 januari 2006 werkzaam als ergotherapeut. Zij werken voornamelijk in verpleeg- en verzorgingshuizen (43%) en revalidatiecentra (14%).

Werkzoekenden

Zo'n 48% van de ergotherapeuten die in 2004 of 2005 hun diploma hebben behaald maar op 1 januari 2006 niet als ergotherapeut werkzaam zijn, is actief op zoek naar werk als ergotherapeut. Van hen wenst 31% parttime te gaan werken.

Niet werkzaam binnen de ergotherapie

In totaal geeft 16% van de ergotherapeuten die in 2004 of 2005 zijn afgestudeerd en op 1 januari 2006 niet werkzaam zijn, te kennen dat het volgen van een opleiding de reden is dat zij niet actief naar een baan binnen de ergotherapie op zoek zijn. Eén op de vijf heeft reeds een andere baan aanvaard.

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN ERGOTHERAPEUTEN

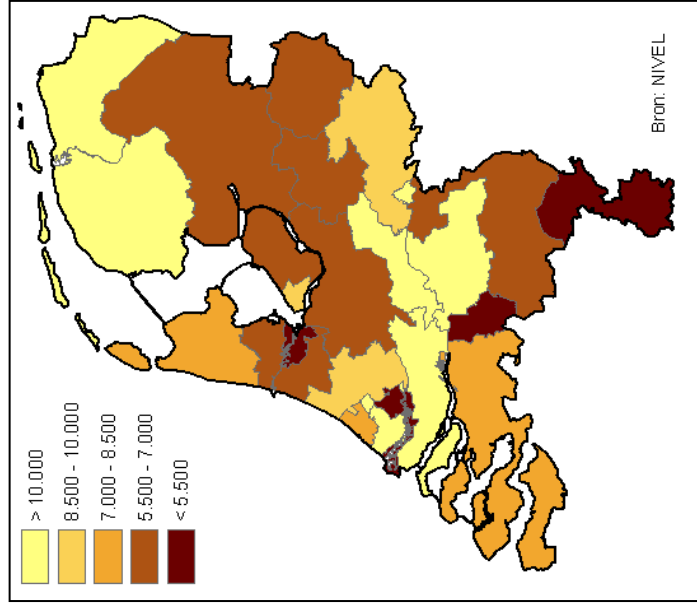
Peiling 1 januari 2006

Muysken, J.
Kenens, R.J.
Hingstman, L.

Maart 2007

Figuur 1: Ergotherapeutendichtheid naar ROS-regio², op 1 januari 2006

¹ Aantal inwoners per FTE ergotherapeut

² Regionale ondersteuningsstructuur